

Sosiaalista raportointia Pirkanmaan hyvinvointialueella 2023–2025

Koontiraportti sosiaalisista raporteista 2023–2025

Koonneet Riikka Sujamo ja Elina Perkiö

Sisällysluettelo

1	Koontiraportin tarkoitus	2
1.1	Sosiaalisen raportin prosessi.....	2
2	Tehdyt sosiaaliset raportit	3
2.1	Gerontologinen sosiaalityö	4
2.2	Perhepiste Nopea.....	5
2.3	Asunnottomuus Pirkanmaalla.....	6
2.4	Kiireelliset sijoitukset vuonna 2023 Pirkanmaalla	7
2.5	Huumeilmiöt Pirkanmaalla	9
2.6	Köyhyys Pirkanmaalla	10
2.7	Asunnottomuus Sisä-Suomen YTA-alueella.....	12
2.8	Lähisuhdeväkivallan ilmentyminen	13
2.9	Lapsiperheköyhyys.....	15
2.10	Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus	16
3	Lopuksi.....	19

1 Koontiraportin tarkoitus

Tähän raporttiin on koottu kaikkien vuosina 2023–2025 Pirkanmaan hyvinvointialueella valmistuneiden sosiaalisten raporttien toimenpide-ehdotukset sekä saadut valiokuntalausunnot. Sosiaalisia raportteja on valmistunut kolmen vuoden aikana huimat 10 kappaletta.

1.1 Sosiaalisen raportin prosessi

Aulikki Kananoja¹ on jo 1997 valmistuneessa Stakesin sosiaalityön selvityshenkilön raportissa ehdottanut, että sosiaalihuollon asiakastyöstä välitetään asiakastyöhön perustuvaa kokemustietoaan poliittisen päätöksenteon tueksi ja laadittaisiin vuosittaisia ”sosiaaliraportteja”, joiden sisältämällä tiedoilla täydennettäisiin kunnissa tuotettuja määrällisiä tiedonkeruumenetelmiä, samalla vahvistaen sosiaalityön asemaa yhteiskunnallisena muutosvoimana.

Sosiaalinen raportti koostuu eri tiedonkeruumenetelmiä hyödyntämällä saadusta ja analysoidusta rakenteellisen sosiaalityön tiedosta. Raportissa hyödynnetään tutkimustietoa ja / tai indikaattoritietoa ja se sisältää toimenpide-ehdotuksia. Raportti voi koskea ilmiötä tai useampaa ilmiötä, asiaa tai tilannetta. Rakenteellisen sosiaalityön kehittämishankkeessa on pyritty yhdenmukaistamaan raportin tekoa ja esimerkiksi visuaalista ilmettä luotettavuuden lisäämiseksi.

Rakenteellisen sosiaalityön työryhki koordinoi sosiaalisten raporttien prosessia. Työryhmissä on yksi edustaja kultakin sote-palvelulinjalta, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiimin kehittämispäällikkö sekä strategisen ohjauksen ja järjestämisen linjalta tietojohdamisen suunnittelija. Tämän lisäksi mukana ovat Sisä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kehittämispäällikkö ja kehittämissuunnittelija.

Pirkanmaan hyvinvointialueella on sovittu prosessi sosiaaliselle raportille:

¹ STM (1997) Sosiaalityön selvityshankkeen seurantaryhmän muistio. Työryhmämuistio. Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmämuistioita 1999:27. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201504224402>

Pirkanmaan hyvinvointialueella sovittu prosessi sosiaaliselle raportille:

1. Tunnistetaan tarve kuvata ilmiötä sosiaalisen raportoinnin keinoin; kerätään ja systematisoidaan tietoa. Laaditaan sosiaalinen raportti, jossa keskiössä on tieto asiakkaiden ja asiakastyötä tekevien tuottamista havainnoista, joita on yhteiskuntatieteellisesti analysoitu.
2. Rake-työnyrkki vastaa sovitun prosessin toteutumisesta ja koordinoi tarvittaessa toteutusta.
3. Sosiaalisen raportin luonnosversio esitellään professiojohtamisen tiimin niille jäsenille, joiden vastuualaa raportti koskee.
4. Sosiaalinen raportti lähetetään kommentoitavaksi sote-johdolle.
5. Kommenttien perusteella jatkotyöstetty raportti lähetetään nähtäväksi em. vastaantottajajoukolle.
6. Raporttikohtaisesti päätetään, mille valiokunnalle tai valiokunnille sosiaalinen raportti annetaan tiedoksi. Valiokunta päätetään yhdessä valiokuntien sihteerien kanssa.
7. Sosiaalinen raportti on julkinen asiakirja, ja se julkaistaan Pirkanmaan hyvinvointialueen ulkoisilla ja sisäisillä verkkosivuilla. [Rakenteellinen sosiaalityö - pirha.fi](https://www.pirha.fi)

2 Tehdyt sosiaaliset raportit

Sosiaalisia raporteja on valmistunut vuosien 2023–2025 aikana yhteensä kymmenen kappaletta. Yhteistä sosiaalisille raporteille on niissä huomion kohdentuminen haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, esimerkiksi ikääntyneet, lapsiperheet, päihdeongelmista kärsivät, väkivaltaa kokevat tai asunnottomat. Näiden ryhmien tukeminen on sosiaalityön eettinen velvollisuus. Raporteissa kuvataan sosiaalisen eriarvoisuuden ilmentymiä, jotka kytkeytyvät rakenteellisiin tekijöihin kuten syrjintään ja palvelujärjestelmän aukkoihin. Esiin tuodaan tarve monitoimijaiselle yhteistyölle ja rakenteelliselle sosiaalityölle.

Aiheena ovat olleet (raportin tekojärjestyksessä): gerontologinen sosiaalityö, perhepiste Nopea, asunnottomuus, kiireelliset sijoitukset, huumeet, köyhyys, asunnottomuus, lähisuhdeväkivalta, palveluiden saatavuus ja saavutettavuus sekä lapsiperheköyhyys.

2.1 Gerontologinen sosiaalityö

Tekijät	Aineisto
Hyvinvointialueen gerontologisen sosiaalityön työryhmä; toimittanut/koostanut: Anna Pekkarinen	Monilähteinen aineisto: tiedonkeruu parin viikon ajalta asiakastilanteista, minkä lisäksi ammattilaiset merkitsivät työtilanteitaan ylös. Lisäksi gerontologisen sosiaalityön teemoja ja sisältöjä työstettiin kuukausittaisissa gerontologisen sosiaalityön kehittämisverkoston tapaamisissa. Sosiaalista raporttia työstettiin prosessimaisesti yhdessä sisältöjä tarkastellen.

Raportin johtopäätökset:

- 1) Ikääntyneet, joiden tuen tarpeet eivät kytkeydy vain ikääntymiseen, määrittyvät usein institutionaalisesti ja kulttuurisesti poikkeaviksi.
- 2) Ikääntyneisyys määrittyy havaintojemme mukaan palveluissa varsin kapeasti: ikääntyneet tulevat ymmärretyiksi tuen tarpeiltaan ja tilanteiltaan samankaltaisena joukkona, joiden palvelut on järjestetty ja rakenteistettu hoivan lähtökohdista,
- 3) Gerontologisen sosiaalityön sosiaalihuollon ammattihenkilöiden arvion mukaan heille päätykin asiakkaiksi juuri heitä, jotka muu palvelujärjestelmä on sulkenut ulkopuolelleen tai heitä, joiden tarpeita palvelujärjestelmä ei kohtaa (esim. liikkuminen asiakkaan kotiin)

Raportin toimenpide-ehdotukset:

Toimenpide-ehdotus	Eteneminen: edennyt / suunnittelussa / ei edennyt	Toimijat & vastuutahot
Yhteyden tiivistäminen keskeisten toimijoiden kanssa	Edennyt	Gerontologisen sos.työn ja työikäisten sos.työn lähijohto
Sosiaaliohjaus- ja palveluneuvojaresurssin saattaminen kohtuulliselle tasolle	Edennyt	Iki-vapa-palvelulinjan johto

Tehtävänkuvien tarkentaminen	Edennyt	Gerontologisen sos.työn lähijohto
Henkilöstön työhyvinvoinnin vahvistaminen ja arvioiminen	Edennyt	Gerontologisen sos.työn lähijohto, HR, Pirte
Kehittämistyö osaksi perustehtävää	Edennyt	Gerontologisen sos.työn lähijohto, tiimi
Kestävä resursointi Pirkanmaan laajuisesti sekä tehtävänkuvien jatkokehittäminen ja kirkastaminen	Edennyt	Iki-vapa-palvelulinjan johto
Erytisasiantuntijuuden vahvistaminen ja mahdollistaminen	Edennyt	Iki-vapa-palvelulinjan johto ja gerontologisen sosiaalityön tiimi
Konsultaatioiden kehittäminen ja rakenteistaminen	Edennyt	Gerontologisen sos.työn tiimi ja Kehittämisverkosto
Vaikuttavuuden arviointi sosiaalityön lähtökohdista	Edennyt	Kehittämisverkosto
Gerontologisen sosiaalityön asiantuntijuuden hyödyntäminen kehittämis- ja strategiatyössä	Edennyt	Iki-Vapa-palvelulinjan johto, strategiayksikkö

Sosiaalista raporttia ei ole käsitelty valiokunnissa, mutta raportti on toiminut pohja-aineistona sosiaalityön selvitykseen, jota on käsitelty Yhteistoimintaelimen kokouksessa 21.11.2023. [https://pirha.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Yhteistoimintaelin/Kokous_21112023/Sosiaalityon_selvitys\(12832\)](https://pirha.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Yhteistoimintaelin/Kokous_21112023/Sosiaalityon_selvitys(12832))

2.2 Perhepiste Nopea

Tekijät	Aineisto
Nopean työryhmä; koostaneet/toimittaneet: Katri Maahi ja Anna Pekkarinen	Monilähteinen aineisto: Raportissa hyödynnettiin vaikuttavuuden arvioinnin pilotin, sidosryhmille osoitetun vaikutelmakyselyn ja Nopean työryhmän kanssa käydyissä keskusteluissa rakentunutta tietoa.

Perhepiste Nopean sosiaalinen raportti lähti liikkeelle vaikuttavuuden arvioinnin pilotista, jota alettiin toteuttaa kevästä 2023 alkaen. Raportissa päätettiin pureutua vaikuttavuuden ja saavutettavuuden teemoihin. Nopean työskentelyä arvioineet

asiakkaat ja yhteistyökumppanit kokivat voivansa suositella Nopean kaltaista varhaisen tuen perheohjausta muille. Vaikuttavuuden arvioinnin osalta huomioitavaa on, että asiakkaille osoitettu itsearviointi vaatii työntekijöiltä sitoutumista ja kannustusta. Kyse on ennen kaikkea avauksesta varhaisen tuen perheohjauksen käsitteellistämiseen ja mallintamiseen. Työtä vaikuttavuuden arvioinnin eteen on tarkoituksenmukaista jatkaa.

Toimenpide-ehdotus	Eteneminen: edennyt / suunnittelussa / ei edennyt	Toimijat ja vastuutahot
Perheohjauksen kehittäminen hyvinvointialuetasoisiksi, yhteinen viitekehys, jossa huomio joustavuuteen ja myönteisen tunnistamiseen	Edennyt	Asiakasohjauksen ja varhaisen tuen yksikkö
Perhekeskusmallin mukaisen työskentelyn juurruttaminen: huomio suhdeperustaisuuteen ja monialaisuuteen & vältetään poisohjaamista	Edennyt	Lanupen johto, perhekeskusverkosto

Vähän palveluita käyttävien valiokunta, kokous 7.5.2024

[Rakenteellisen sosiaalityön raportti Perhepiste Nopean jäsenyyksiä saavutettavuudesta ja vaikuttavuudesta | Pirkanmaan hyvinvointialue](#)

2.3 Asunnottomuus Pirkanmaalla

Tekijät	Aineisto
Elina Perkiö, Anna Pekkarinen ja Riikka Sujamo	Monilähteinen aineisto: Raportin tiimoilta toteutettiin touko-kesäkuussa 2023 Pirkanmaan asunnottomuuskysely; STM:n rahoittaman Asumisen tuen hankkeen (2020–2023) asiakastapausaineisto. Lisäksi käytettiin eri foorumeissa muodostunutta ammatillista kokemustietoa sekä asunnottomuutta kokeneiden näkemyksiä.

Raportin keskeinen havainto on, että asunnottomuus näyttäytyy Pirkanmaan kunnissa eri tavoin. Asunnottomuuskysymys ei ole ainoastaan keskuskaupungin ongelma. Asunnottomuus ja asumissosiaaliset kriisit saavat erilaisia ilmenemismuotoja maalla kuin kaupungissa, jolloin myös työskentelyn ehdot ja painopisteet ovat erilaisia.

Toimenpide-ehdotus	Eteneminen: edennyt / suunnittelussa / ei edennyt	Toimijat ja vastuutahot
Monialainen liikkuva työ	Edennyt	Työikäisten sosiaalityön vastuuyksikkö
Asumispäivystyksen kehittäminen	Edennyt	Miepä-asumispalvelujen yksikkö
Palvelujen tosiasiallinen saavutettavuus	Edennyt	Avopalvelujen palvelulinja, psykiatrian toimialue
Naiserityiset asumisratkaisut: etäturvakoti, nais erityinen asumispalveluyksikkö ja kotiin vietävä tuki	Edennyt	Miepä-asumispalvelujen yksikkö, työikäisten sosiaalityön vastuuyksikkö, THL, Turvakodit
Tietopohjan vahvistaminen käytäntötutkimuksen avulla	Suunnittelussa	Rake-työnyrkki, rake-tiimit, sosiaalialan osaamiskeskus

Monipalveluvaliokunnan käsittely 20.2.2024 [Rakenteellisen sosiaalityön raportti](#)
[asunnottomuus Pirkanmaalla 2023 | Pirkanmaan hyvinvointialue](#)

2.4 Kiireelliset sijoitukset vuonna 2023 Pirkanmaalla

Tekijä	Aineisto
Marianne Aalto-Siuro	TAMK:n sosionomi YAMK-opiskelijat tekivät lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden haastatteluja, josta muodostui litteroituna lähes 200 sivu aineisto. Haastatteluaineistoa käsiteltiin keskusteluanalyysia soveltavalla menetelmällä ja haastatteluaineiston otos on ollut koko maakuntaa edustava ja haastatteluja on tehty yhdenvertaisesti kaikilla alueilla.

Kiireellisten sijoitusten sosiaalista raporttia lähdettiin tekemään selvitysmuotoisena keväällä 2023 tilanteessa, jossa kiireellisten sijoitusten määrä kasvoi Pirkanmaalla huolestuttavaa vauhtia. Raportti tuotettiin osana Praksis -yhteistyötä Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa ja siinä hyödynnettiin ammattilaisten kokemustietoa kiireellisten sijoitusten syistä ja arvioitiin palvelujen laatua. Haastatteluaineiston pohjalta tehtiin jaottelua ilmiöihin, syihin ja kehittämistarpeisiin asiakasprosessin näkökulmasta. Raportista löytyy koontitaulukko kiireellisten sijoitusten ja

lastensuojelun prosessien laatutekijöiden arvioinnista ja ehdotuksia kehittämistarpeista, jota on muokattu tähän yhdessä selvityksen laatijan kanssa.

Kattava taulukko luettavissa selvityksestä.

Kehittämistarve	Tarkenne
Palvelurakennemuutos ja varhainen puuttuminen	<p>Painopisteen siirtyminen varhaiseen vaiheeseen mahdollistaa ongelmien tunnistamisen ennen tilanteiden kriisiytymistä.</p> <p>Tavoitteena vähentää kiireellisiä sijoituksia ja lisätä ennakoitavuutta tiedolla johtamisen avulla.</p>
Monialaisen yhteistyön vahvistaminen	<p>Yhteistyö lastensuojelun, mielenterveys-, päihde- ja vammaispalveluiden välillä on keskeistä.</p> <p>Vastuiden selkeyttäminen ja päällekkäisen työskentelyn vähentäminen parantavat asiakasprosessien sujuvuutta.</p>
Psykiatrian ja neopsykiatrian palveluiden saatavuus	<p>Oikea-aikainen pääsy psykiatriin ja neuropsykiatriin palveluihin on ratkaisevaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta.</p> <p>Palveluiden saatavuus vaikuttaa suoraan hoidon vaikuttavuuteen ja perheiden jaksamiseen.</p>
Vanhemmuuden ja perheen tuen kehittäminen	<p>Jaksamisen tukeminen, erityisesti yksinhuoltajille ja eroperheille, ehkäisee ongelmien kasautumista.</p> <p>Lastensuojelun avoimuuden tukitoimien tulee olla riittävän vahvoja, jotta lasten ja perheiden tilanteita voidaan tukea riittävästi ja oikea-aikaisesti.</p>

Tiedolla johtaminen ja vaikuttavuuden arviointi

Tiedon hyödyntäminen palveluiden suunnittelussa ja asiakasprosessien arvioinnissa mahdollistaa kohdennetut toimenpiteet.

Asiakaspalautteen ja kokemuksen systemaattinen hyödyntäminen lisää palveluiden asiakaslähtöisyyttä.

Monipalveluvaliokunnan käsittely 20.2.2024 [Rakenteellisen sosiaalityön raportti kiireellisistä sijoituksista Pirkanmaan hyvinvointialueella 2023 | Pirkanmaan hyvinvointialue](#)

2.5 Huumeilmiöt Pirkanmaalla

Tekijät	Aineisto
Elina Perkiö ja Johanna Nurmiraanta	Monilähteyinen aineisto: Sosiaaliohjaajan osallistuva havainnointi, sosiaalisen raportoinnin lomakkeet (etsivä työ, sosiaaliohjaus), toimijahaastattelut (ammattilaiset ja asiakkaat), Linja 20 -hankkeen aineisto

Raportin keskeinen havainto on, että kynnyksettömät palvelut mahdollistavat huumeita käyttävien henkilöiden sote-palvelujen oikea-aikaisen käytön. Tällä hetkellä asiointi ei ole kovinkaan tarkoituksenmukaista, vaan raskaiden palvelujen käyttö ylikorostuu; sairauksia ja vammoja ei hoideta oikea-aikaisesti (mm. ennakoasenteet estävät asiointia).

Toimenpide-ehdotus	Eteneminen: edennyt / suunnittelussa / ei edennyt	Toimijat / vastuutahot
Matalan kynnyksen päihdepalvelut ja psykososiaalinen tuki	Suunnittelussa	Miepä, vastaanottopalvelut, työikäisten sosiaalityö
Terveysneuvonnan kehittäminen: julkisen terveydenhuollon ja sosiaalihuollon saavutettavuuden vahvistaminen terveysneuvonnan asiakkaille	Suunnittelussa	Miepä, vastaanottopalvelut, työikäisten sosiaalityö
Ympäristötyö ja katutyö turvallisuutta vahvistamaan	Edennyt	Tampereen kaupunki, järjestöt
Liikkuvan työn ambulanssi, eli "sote-lanssi"	Ei edennyt	Miepä
Sosiaalityön saatavuuden ja saavutettavuuden vahvistaminen huumeista riippuvaisten henkilöiden kohdalla	Edennyt	Sosiaalipalvelujen vastuuyksiköt

- **Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta, kokous 5.3.2024**
 - [Rakenteellisen sosiaalityön raportti, Huumeilmiöt Pirkanmaalla 2024 - sosiaalisen raportin esittely | Pirkanmaan hyvinvointialue](#)
- **Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta 4.4.2024**
 - [Rakenteellisen sosiaalityön raportti, Huumeilmiöt Pirkanmaalla 2024 - sosiaalisen raportin kannanotto | Pirkanmaan hyvinvointialue](#)

2.6 Köyhyys Pirkanmaalla

Aluevaltuutettu Kukka Kunnari teki valtuustoaloitteen köyhyysohjelman luomiseksi Pirhaan. Aloitevastaus laadittiin (kehittäjäsosiaalityöntekijä Elina Perkiö & integraatiojohtaja Tuukka Salkoaho) siten, että esitettiin rakenteellisen sosiaalityön työryhmän laativan köyhyyteen liittyvän sosiaalisen raportin, jonka osana tehdään toimenpide-ehdotuksia.

Tekijät	Aineisto
Pirkanmaan rake-työryhmä, Taltu-hanke, laajasti jokaisen palvelulinjan sosiaalialan ammattihenkilöitä, kaikkien palvelulinjojen rake-tiimit, muut asiantuntijat, Pirhan vaikuttamistoimielimet (vanhus- ja vammaisneuvoto, nuorisovaltuusto), Monipalveluvaliokunta, kokemusasiantuntijoita ja kehittäjäasiakkaita. Toimittaneet Anna Pekkarinen, Elina Perkiö, Riikka Sujamo ja Sanna Ylistenniemi	Raporttia työstettiin moniäänisesti ja prosessinomaisesti. Prosessi itsessään osoittautui arvokkaaksi ja uutta luovaksi: vuoropuhelu eri palvelulinjojen, kokemustoimijoiden ja ammattilaisten välillä lisäsi yhteistä ymmärrystä ja toi esiin sen, että köyhyyden kaltaisia ilmiöitä kannattaa tarkastella moniulotteisesti.

Toimintasuositus	Eteneminen: edennyt / suunnittelussa / ei edennyt	Toimijat / vastuutahot
Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki laajasti käyttöön sosiaalityön välineenä	Edennyt	Minna Kuusela, palvelulinjojen johtajat
Köyhyysvaikutusten arviointi	Osin edennyt	Rake-työnyrkki, palvelulinjojen johto
Matalan kynnyksen maksuttomat toiminnot	Edennyt	Integraation toimialue
Kela-yhteistyön rakenteistaminen	Edennyt	Pirkanmaan toimeentulotuen neuvottelukunta
Asukkaiden ja ammattilaisten talous- ja etuusymmärryksen vahvistaminen	Edennyt	Työikäisten sosiaalityön ja sosiaalihojauksen vastuualueen asiakasohjauksen vastuuyksikkö

- **Monipalveluvaliokunnan käsittely 20.3.2024**
 - [Köyhyys Pirkanmaalla -sosiaalinen raportti | Pirkanmaan hyvinvointialue](#)
- **Monipalveluvaliokunnan toinen käsittely 29.5.2024**
 - [Köyhyys Pirkanmaalla -sosiaalinen raportti | Pirkanmaan hyvinvointialue](#)
- **Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta 21.11.2024**
 - [Köyhyys Pirkanmaalla -sosiaalinen raportti | Pirkanmaan hyvinvointialue](#)

2.7 Asunnottomuus Sisä-Suomen YTA-alueella

Tekijät	Aineisto
<p><i>Tekijät alueittain aakkosjärjestyksessä</i></p> <p>Pirkanmaa Pekkarinen Anna, Pekkarinen Elina (Tampereen kaupunki) Perkiö Elina ja Sujamo Riikka</p> <p>Etelä-Pohjanmaa Riski Anneli ja Saarijärvi Anne</p> <p>Kanta-Häme Junno Seija, Pellinen Katri ja Ropponen Anu</p>	<p>Raportti perustuu kyselyyn, johon vastasivat hyvinvointialueiden, kuntien, järjestöjen ja seurakuntien edustajat sekä tausta-aineistoihin kuten kokemusasiantuntijoiden kanssa käytyihin keskusteluihin sekä sosiaaliturvan muutoksiin pureutuvan kyselyn tuloksiin.</p>

Sosiaalinen raportti käsittelee asunnottomuuden tilannetta Sisä-Suomen yhteistyöalueella, johon kuuluvat Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueet. Raportti on laadittu Sisä-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden, paikallisten sosiaalialan osaamiskeskusten ja Tampereen kaupungin yhteistoiminnassa kevään ja syksyn 2024 aikana. Raportin keskeinen viesti on, että asunnottomuus on monisyinen ilmiö, jonka taustalla on usein kerrostuvia tekijöitä, joihin vaikuttavat merkityksellisesti rakenteelliset tekijät ja yhteiskuntapoliittiset ratkaisut, jotka ovat lisänneet eriarvoisuutta ja sosiaalista epäoikeudenmukaisuutta.

Toimenpide-ehdotus	Eteneminen: edennyt / suunnittelussa / ei edennyt	Toimijat / vastuutahot
Nais erityisyyden huomioiminen asunnottomuustyössä	Edennyt	Sosiaalipalvelujen asumispalvelut
Vapautuvien vankien kanssa tehtävän työn kehittäminen	Edennyt	Eryityssosiaalityön vastuuyksikkö
Asumisneuvonnan laajentaminen	Edennyt	Työikäisten asiakasohjauksen vastuuyksikkö, kunnat
Vuosittainen asunnottomuuslaskenta asuntopoliittisten ratkaisujen tukena	Edennyt	Kunnat ja hva yhteistyössä
Asunnottomuutta kokeneiden osallisuuden vahvistaminen	Suunnittelussa, osin edennyt	Sosiaalipalvelujen asumispalvelut

- **Monipalveluvaliokunnan käsittely 29.1.2025**
 - Asunnottomuus ja asumisen ongelmat Sisä-Suomen yhteistoiminta-alueella -sosiaalinen raportti | Pirkanmaan hyvinvointialue
- **Monipalveluvaliokunnan toinen käsittely 5.3.2024**
 - Asunnottomuus ja asumisen ongelmat Sisä-Suomen yhteistoiminta-alueella -sosiaalinen raportti | Pirkanmaan hyvinvointialue

Monipalveluvaliokunnan lausunto ”Asunnottomuus ja asumisen ongelmat Sisä-Suomen yhteistyöalueella 5.3.2025:

<https://pirha.cloudnc.fi/download/noname/%7B2efaa487-88ac-4e9d-97d1-ae6ab0385717%7D/62118>

2.8 Lähisuhdeväkivallan ilmentyminen

Tekijät	Aineisto
<p><i>Kirjoittajat aakkosjärjestyksessä</i> Kirsi Korhonen, Noora Lehto, Katri Maahi, Elina Perkiö, Sari Rusanen, Riikka Sujamo, Milka Suuniittu-Sakari; Toimittaneet Elina Perkiö ja Riikka Sujamo</p>	<p>Monilähteinen aineisto: turvakodilta tulleet sosiaalisen raportoinnin digitaaliset havaintolomakkeet, Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjalle väkivaltailmiöihin osoitettu kysely sekä niiden pohjalta pidetyt reflektiotyöpajat henkilöstölle ja johdolle, vuoden 2024 pidettyjen väkivaltakoulutukset ja niiden koulutuspalautteet, aikuissosiaalityön rakenteellisen sosiaalityön tiimin ja läkkäiden ja vammaispalvelujen rakenteellisen sosiaalityön tiimin tiedonkeruu, Turvallista ikääntymistä pirkanmaalaisille senioreille 2024–2026-hankkeen materiaali</p>

Tässä sosiaalisessa raportissa jäsenetään lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen, riskinarvioon ja hallintaan, eli palvelujen järjestämiseen, liittyviä kysymyksiä Pirkanmaan hyvinvointialueella. Raportissa nostetaan toimenpide-ehdotuksia ja nostetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen väkivaltatyön tavoitteiksi:

- 1) Väkivaltatyöskentelyn suodatin- ja kartoituslomakkeen laaja käyttö.
- 2) MARAKin kehittäminen ja implementointi.
- 3) Ammattilaisten osaamisen ja näyttöön perustuvan menetelmäosaamisen vahvistaminen Pirkanmaan hyvinvointialueen peruspalveluissa.
- 4) Ammattilaisten tuki- ja konsultaatorakenteen kehittäminen ja implementointi väkivaltakysymyksissä.
- 5) Monialaisen palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelmien kehittäminen.

Toimenpide ehdotus	Mittari & Eteneminen	Toimijat & vastuutahot
Lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomakkeen käyttöönotto.	Mittari: Käyttötilastot asiakastietojärjestelmistä (jatkossa Saga/selvitetään Omni360). Edennyt	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) integraatiotyöryhmä, palvelulinjat
MARAKin implementaatio-suunnitelma	Mittari: K / E. Edennyt	MARAK-työryhmä ja perustettava MARAK-ohjausryhmä
Kaikki keskeiset sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset suorittavat THL:n väkivalta-aiheiset verkkokoulutukset. Koulutukset perehdytysvaiheessa, josta merkintä Introon.	Mittari: Koulutusten suoritusten seuranta (Intro, HR-tiedot). Väkivalta-aiheisia koulutuksia on hyvä tarkastella osana vuosittain tehtäviä palvelulinjakohtaisia koulutus-suunnitelmia. Edennyt	Palvelulinjojen johto ja esihenkilöt
Tuki- ja konsultaatorakenteen kehittäminen väkivalta-asioissa työntekijöiden tueksi: Avainosaajaverkosto	Mittari: Verkoston jäsenten lukumäärä ja palvelulinjakohtainen kattavuus. Suunnittelussa	HYTE - Integraatiotyöryhmä; Avainosaajaverkosta koordinoi ehkäisevän työn kokonaisuuden suunnittelupäällikkö ja väkivallan ehkäisyn suunnittelija.
Näyttöön perustuvaa menetelmällistä väkivaltatyötä toteutetaan hyvinvointialueen omana työnä	Mittari: Selvitys lakisääteisten palvelujen käytössä olevista menetelmistä. Kartoitus henkilöstön menetelmäosaamisesta (kuinka paljon koulutettuja ammattilaisia on ja kuinka he organisaatiossa sijoittuvat.) Suunnittelussa	Professiojohtamisen tiimi
Sosiaalisen kuntoutuksen mallin kehittäminen (Istanbulin sopimus artikla 22) mukaisesti	Myöhemmin sovittavat mittarit. Edennyt	ESR+ Polulle – tukea toimijuuden vahvistumiseksi -hankkeessa mallinnetaan sosiaalista kuntoutusta lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden asiakkaiden parissa.
Kehitetään ammattilaisten työtä väkivaltaan liittyen porrasteisuuden periaatteiden mukaisesti	Mittari: Konsultaatio- ja tukirakenteet: eri linjojen kattavuus. Edennyt	Professiojohtamisen tiimi
Monialainen Minun tiimini –mallin mukainen PTA ja asiakassuunnitelma	Mittari: Tehtyjen monialaisten palvelutarpeenarvioiden ja asiakassuunnitelmien lukumäärä. Edennyt	Professiojohtamisen tiimi; Minun Tiimini -mallin kehittäjät; Yhteistyö turvakodin kanssa
Väkivaltatyön osaamis- ja tutkimuskeskus, eli Väkivaltatyön yksikkö tutkimuskehittäminen, opetus- ja innovaatioalustaksi.	Mittari: Aiheeseen liittyvät tutkimus- ja kehittämishankkeet (lkm). Edennyt; väkivaltatyön osaamis- ja tutkimuskeskuksen perustaminen (K / E). Ei edennyt	Professiojohtamisen tiimi, ehkäisevän työn kokonaisuuden suunnittelupäällikkö ja väkivallan ehkäisyn suunnittelija.

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta, kokous 26.3.2025

[Lähisuhdeväkivallan ilmentyminen ja työskentelyn kehittäminen Pirkanmaan hyvinvointialueella –sosiaalinen raportti 2025 | Pirkanmaan hyvinvointialue](#)

2.9 Lapsiperheköyhyys

Tekijät	Aineisto
Kaisa Suksi-Koivisto ja Reetta Ylistalo sekä lasten nuorten ja perheiden palvelulinja, rakenteellisen sosiaalityön tiimi. Toimittaneet Kaisa Suksi-Koivisto ja Reetta Ylistalo	Raportin aineistona hyödynnettiin palvelulinjan 17 eri tiimin rake-vartti - keskusteluita ja niistä tehtyjä koosteita sekä kohdennettuja sähköpostikyselyjä. Tiedonkeruu toteutettiin 1–3/2025 ja tämän pohjalta tehdyt tiivistykset toimivat fokusryhmäkeskusteluiden pohjana. Fokusryhmäkeskusteluita toteutettiin lanupen raketiimissä, sosiaalityön työryhmän kokouksessa sekä Nuorisovaltuuston kokouksessa. Myös Arki2-tutkimushankkeen järjestämää tilaisuutta hyödynnettiin aineistossa.

Tämä sosiaalinen raportti keskittyy ajankohtaisiin työntekijöiden kertomiin asioihin lapsiperheköyhyydestä ja siitä, miten lapsi kokee oman perheensä köyhyden. Raportti sai alkunsa hyvinvointialueella aiemmin tehdystä ja keväällä 2024 julkaistusta sosiaalisesta raportista liittyen köyhyyteen. Raportin keskeisiä havaintoja kategorisoitiin kolmijakoiselle tasolle: yhteiskunnallinen, organisatorinen ja työntekijä-asiakassuhteen -tasot.

Polarisaatio hyvinvoivien perheiden ja samanaikaisesti useista kuormitustekijöistä kärsivien perheiden välillä on kasvanut. Organisaatiotasolla näkyy yhteistyön epäselvyys eri palveluiden ja palvelulinjojen välillä. Samalla hyvinvointialueen organisaatiouudistukset haastavat totuttuja tapoja tehdä työtä paikallisesti yhdessä. Työntekijät tarvitsevat lisää perehdytystä ja rohkeutta talousasioiden puheeksi ottoon asiakkaiden kanssa. Työntekijän on olennaista myös luoda toivoa asiakkaalle ja pyrkiä vahvistamaan asiakkaan resilienssiä.

Toimintasuositus	Eteneminen: edennyt / suunnittelussa / ei edennyt	Toimijat / vastuutahot
Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki laajasti käyttöön sosiaalityön välineenä	Edennyt	Titta Peltari, Minna Kuusela
Kela-yhteistyön rakenteistaminen	Edennyt	Keskijohto ja palvelulinjojen kehittäjät
Lisätään matalan kynnyksen talousneuvontaa yhteistyössä muiden sosiaalihuollon palveluiden kanssa ja tuodaan talousasioiden puheeksiotto osaksi kaikkien alojen asiakastyötä.	Edennyt	Palvelulinjan johto, Lanupen rake-tiimi

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, kokous 9.12.2025

[Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, kokous 9.12.2025 | Pirkanmaan hyvinvointialue](#)

2.10 Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus

Tekijät	Aineisto
Pirkanmaan hyvinvointialueen työnyrkki, kaikkien palvelulinjojen rake-tiimit ja muut asiantuntijat. Toimittaneet Elina Perkiö, Anna Pekkarinen ja Riikka Sujamo	Monilähteinä aineisto: hyvinvointialueen sosiaalihuollon ja terveysosiaalityön henkilöstölle suunnattu kysely ja tähän liittyen sote-palvelulinjoilta saatuja tilastotietoja, sosiaalisen raportoinnin digitaaliset havaintolomakkeet, terveydenhuollon työntekijöiden kysely maahan muuttaneiden asiakkaiden parissa työskentelystä ja tulkauksesta vuodelta 2024 ja tämän perusteella toteutetun verkkokoulutuksen kautta kuvattu lineaarista kehityskulkua hyödyntäen 2025 saatuja case-esimerkkejä. Lisäksi huomioitu Aluehallintoviraston ja Eduskunnan oikeusasiamiehen Pirhalle kohdistetut huomautukset, ratkaisut, tarkastusasiakirjat sekä yleiset kansalliset eoa-kertomukset (2023–2024).

Sosiaalisessa raportissa tarkastellaan Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaalityön ammattilaisten kokemuksia asiakkaidensa palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Esiin tuodaan asiakastyöstä nousevia havaintoja hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksista asiakkaiden saamiin palveluihin ja siihen, miten palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin eri puolilla hyvinvointialuetta.

Sosiaalipalvelujen saatavuus ja saavutettavuus ovat ammattilaisten arvioiden mukaan parantuneet joidenkin palvelujen osalta. Monin osin koettiin saatavuuden ja saavutettavuuden heikentyneen hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Erityisesti lapsiperheiden, työkäisten ja vammaisten palveluissa koettiin olevan haasteita pitkien jonojen, henkilöstövajeen ja epäselvien palvelukriteerien vuoksi. Asiakkaiden on monin paikoin vaikea löytää tietoa palveluista ja päästä niiden piiriin. Positiivisina muutoksina arvioitiin, että kaikilla palvelulinjoilla matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluissa on tapahtunut selkeitä parannuksia. Samoin digitaalisten lomakkeiden ja asiointikanavien arvioitiin lisänneen saavutettavuutta.

Palvelujen saavutettavuus ei ole pelkästään fyysinen kysymys. Siihen vaikuttavat myös taloudelliset, tiedolliset ja kokemukselliset tekijät. Esimerkiksi monikielisten ja maahan muuttaneiden asema palveluissamme on hankala. Tulkkauksen puute ja digipalvelujen vaikea käytettävyys vaikuttavat estävän heitä saamasta tarvitsemiaan palveluja ja heikentävät luottamusta viranomaisiin.

Toimenpide-ehdotus	Eteneminen: edennyt / suunnittelussa / ei edennyt	Toimijat / vastuutahot
Asukkaiden luottamuksen lisääminen avoimen viestinnän avulla	Edennyt	viestintäyksikkö, palvelulinjojen keskijohto
Liikkuvan ja monialaisen työn vakinaistaminen	Suunnittelussa	sote-johto
Siirtyminen pois siiloutuneista rakenteista	Suunnittelussa	sote-johto
Digitalisaation hyödyntäminen saavutettavasti	Edennyt	palvelulinjojen keskijohto, digi-tiimi
Kokeilukulttuurin vahvistaminen sosiaali- ja terveyspalveluissa	Suunnittelussa	sote-johto, palvelulinjojen keskijohto ja kehittäjät

Lasten, nuorten, perheiden ja työkäisten valiokunta, kokous 21.1.2026

[Sosiaalityön ammattilaisten kokemuksia palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta – sosiaalinen raportti | Pirkanmaan hyvinvointialue](#)

Asiakkuus ja laatujaosto, kokous 24.3.2026

[Sosiaalityön ammattilaisten kokemuksia palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta – sosiaalinen raportti | Pirkanmaan hyvinvointialue](#)

3 Lopuksi

Sosiaalinen raportti on oiva keino pureutua johonkin ajankohtaiseen ilmiöön ja niiden tekoon on saatu Pirkanmaan hyvinvointialueella vahva johdon tuki. Sosiaalisten raporttien lisäksi on mahdollista toteuttaa myös muunlaista tiedontuottamista esimerkiksi erilaisten käytäntötutkimusten pohjalta.

